

2006-04-18

Avdelning: Plan och miljö
Handläggare: Gunnel Blomqvist
Telefon: 508 28935
Fax: 508 28808
E-post: gunnel.blomqvist@miljo.stockholm.se

MHN 2006-05-02 p 14

Program för del av kv Svea Artilleri inom stadsdelen Ladugårdsgärdet

Remiss från Stadsbyggnadsnämnden, S-Dp 2004-16802-54, projektet Svea Fanfar

Förslag till beslut

1. Tillstyrka ett fortsatt planarbete.
2. Justera beslutet omedelbart.

Carl-Lennart Åstedt

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Planområdet har ett kulturhistoriskt mycket känsligt läge och en grundläggande utgångspunkt är kravet på hänsyn till de kulturhistoriska värdena liksom att bedöma den storskaliga exploaterings inverkan på den närliggande nationalstadsparkens natur- och kulturvärden. Planområdet är också utsatt för risker, buller och luftföroreningar från de hårt belastade Lidingö- och Valhallavägarna. Buller- och luftföroreningsutredningar krävs för att bedöma behov av skyddsåtgärder och påverkan på miljökvalitetsnormer för utomhusluft. Förvaltningen tillstyrker ett fortsatt planarbete under förutsättning att:

- utredningar visar att normer och riktvärden för en god boendemiljö kan innehållas vad gäller luftkvalitet och trafikbuller,
- kompensation för förlust av träd och annan värdefull vegetation inarbetas i planen,
- åtgärder studeras för att skapa öppnare och ljusare innergårdar samt att
- miljöaspekter i övrigt utreds och redovisas.

Bakgrund

Genom remiss från Stadsbyggnadsnämnden den 13 mars 2006 har rubricerade detaljplaneprogram överlämnats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast den 18 april 2006. Stadsbyggnadskontoret har underrättats om och godtagit att ärendet behandlas av

---

Bilaga

Miljö- och hälsoskyddsnämnden den 2 maj 2006. Då ärendet brådskar medges ingen ytterligare förlängning av remisstiden.

Målsättningen med programmet är att säkerställa Kungliga Musikhögskolans behov av nya moderna och ändamålsenliga lokaler och att dessutom uppföra ca 500 lägenheter. Ambitionen är att inom planområdet blanda olika funktioner som högskola, bostäder och kommersiell service. Programmet möjliggör också ett bevarande av de kulturhistoriskt intressanta stall- och ridhusbyggnaderna. Swartlings ridskola flyttar till Täby. Programmet förutsätter att skolbyggnaderna från 50-talet och en äldre träbyggnad rivs.

Öster om programområdet pågår nybyggnation av bostäder som ett fullbordande av Starrbäckeringen/Starrbäckssängen.

Förvaltningens synpunkter

Av programmet framgår att planområdet har ett kulturhistoriskt mycket känsligt läge och att en grundläggande utgångspunkt är kravet på hänsyn till de kulturhistoriska värdena. Det ligger inte inom förvaltningens kompetensområde att bedöma de kulturhistoriska intressena. Förvaltningen instämmer dock i att en annan viktig utgångspunkt är att bedöma den stor-skaliga exploateringen mot den inverkan den kan ha på den närliggande nationalstadsparkens natur- och kulturvärden. Förvaltningen har inga synpunkter på rivningen av skolbyggnaderna då rivningen är en förutsättning för nybyggnation enligt programförslaget.

Miljökonsekvensbeskrivning, MKB

Förutom frågan om inverkan på stadsbild, kulturmiljö och nationalstadsparkens värden nämns inget om några andra miljöfrågor i programhandlingen. Förvaltningen har därför tagit del av den miljökonsekvensbeskrivning och trädinventering som tagits fram med konsultmedverkan. Någon beställning av MKB-underlag har inte inkommit till Miljöförvaltningen. I MKB nämns inget om ändringarna i PBL och Miljöbalken om miljöbedömningar av planer och program (i enlighet med EU-direktiv) och inget om något eventuellt ställningstagande till om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Då planarbetet påbörjats efter den 21 juli 2004 och knappast beräknas vara avslutat före 21 juli 2006 bör det, enligt förvaltningens uppfattning, genomföras en behovsbedömning inför plansamrådet. Behovs-bedömningen är den analys som leder till ett ställningstagande om planens genomförande kan antas innebära betydande miljöpåverkan och om därmed en miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap Miljöbalken ska upprättas. Oavsett betydande miljöpåverkan eller inte ska dock en redovisning av planens konsekvenser i enlighet med stadens beslut om miljöhänsyn i planeringen upprättas. Enligt förvaltningens mening bör den upprättade program-MKBn förtydligas och kompletteras i vissa delar enligt nedan.

Naturmiljö

Planförslaget innebär att hela planområdet omdanas totalt. Befintliga grönytor innehållande träd, buskar, gräsmattor och torrängar tas i anspråk och berg sprängs bort. Endast ett fåtal träd i planområdets ytterkanter kan komma att finnas kvar. Inom bebyggelseområdet är det endast en ek som föreslås bevaras enligt MKB. I MKB föreslås kompensation för den grönmassa som går förlorad genom gröngröjda gårdsrum, trädplanteringar och gröna tak. Här nämns också eventuella möjligheter att öka de ekologiska och sociala sambanden mellan Norra och Södra Djurgården genom att bygga om och bredda bron över Lidingövägen. Lidingövägen med brant bergsskärning utgör en barriär för människor, växter och djur. De gröna sambanden med grönområden i nationalstadsparken är mycket försvagade i denna del. Området på andra sidan bron norr om Stadion är markerat som buffertzonen i nationalstadsparkens ekologiska

infrastruktur. Även här pågår exploatering och förlust av naturmark genom utbyggnaden av Idrottshögskolan. De föreslagna trädplanteringarna utmed Lidingövägen och invid Valhallavägen kan ge en viss kompensation och förstärkning av trädsambanden. Förvaltningen instämmer i att den befintliga gångbron över Lidingövägen har en mycket stor betydelse för människor. Förvaltningen kan dock i detta skede inte bedöma om gångbron bör breddas och ges status som en ekodukt. En ekodukt innebär en mycket bredare bro med vegetation. Enligt uppgift av Markkontoret studeras alternativ för att överbrygga Lidingövägens barriär i Vägverkets och stadens projekt "Stärkta spridningsvägar mellan Norra och Södra Djurgården". Resultat av nämnda projekt bör beaktas i fortsatta studier om eventuell breddning av befintlig gångbro eller ett alternativt läge för en ekodukt.

På den mark som återgår till naturmark i nordväst bör ädellövträd planteras för att på sikt kompensera de träd som tas bort i bebyggelseområdet. Enligt förvaltningens bedömning är den föreslagna grönkompensationen viktig för den kommande boendemiljön. Som nämns i MKB måste de stora nivåskillnaderna beaktas.

Trafik, buller och luftföroreningar

Planområdet är utsatt för buller från Lidingövägen och Valhallavägen. I korsningen Lidingövägen-Valhallavägen uppgår den dygnsekvivalenta ljudnivån till över 70 dBA vid vägbanekant. Så nära en väg med hög andel tung trafik är också maxnivåerna höga. Någon bullerutredning har inte genomförts. I MKB antas dock att ljudnivån i centrum av planområdet sjunker till 45-50 dBA genom avskärmande byggnadskroppar och bergsskärningen vid Lidingövägen. Riksdagen har i infrastrukturspropositionen 1996/97:53 fastställt riktvärden för buller från trafik. För nya bostäder gäller att dessa inte bör planeras så att högre ekvivalentnivåer förekommer än 30 dBA inomhus och 55 dBA utomhus utanför fasad samt uteplatser, balkonger samt 70 dBA som maximal ljudnivå på uteplats. I vissa fall kan avsteg från dessa riktvärden accepteras t ex vid utbyggnad i Stockholms centrala delar. Avsteg bör enligt förvaltningens mening godtas i detta centrala kollektivtrafiknära läge. För att kompensera de mycket höga ekvivalentnivåerna på trafiksidan är det dock viktigt att en tyst sida och gårdsmiljö tillskapas. För lägenheter med ekvivalentnivåer överstigande 60 dBA på trafiksidan bör minst hälften av boningsrummen i varje lägenhet ha fönster mot tyst sida ner mot 45 dBA ekvivalentnivå. En mer detaljerad bullerutredning bör genomföras och bullerskyddsåtgärder inarbetas i planen.

Det nämns inget i MKB om luftföroreningssituationen på annat sätt än att trafiken alstrar luftföroreningar. Enligt Stockholms och Uppsala Läns Luftvårdsförbunds kartläggning av kvävedioxid och partikelhalter (PM10) finns risk för överskridande miljökvalitetsnormerna för kvävedioxidhalter på Valhallavägen väster om Lidingövägen och PM10-halter på Lidingövägen och Valhallavägen väster om Lidingövägen. En översiktlig kartläggning av luftföroreningssituationen och eventuell risk för överskridande av miljökvalitetsnormer för PM10 bör redovisas inför plansamråd. För att minimera risk för olägenhet av luftföroreningar i bostadsmiljön krävs åtgärder för att minimera angöringstrafik och andra åtgärder i bebyggelsen som anpassning av ventilationssystem o dyl. Huruvida planprojektet försvårar uppfyllande av miljökvalitetsnormerna bör belysas.

Det nämns heller inget i MKB om eventuella riskanalyser. Då bostäder byggs så nära en väg med transporter av farligt gods torde en riskanalys krävas enligt Länsstyrelsens riktlinjer. En viss minskning av trafiken på Lidingövägen kan förväntas när Norra Länkens förlängning öppnas.

Lokalklimat och ljusförhållanden

Den föreslagna ringbyggnaden med ekerbyggnader mot den centrala gården innebär att merparten av innergårdarna får mycket dåliga ljusförhållanden. I den östra bebyggelselängan beskuggas delar av gårdarna både vinter och sommar enligt solstudien. Enligt Boverkets riktlinjer och MKB-förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska en bostad ha tillgång till tillräckligt dagsljus. I MKB föreslås att inga enkelsidiga lägenheter bör placeras mot skuggig innergård. Förvaltningen är tveksam till om detta är tillräckligt för att skapa en god boendemiljö med god tillgång till sol och dagsljus. Enligt förvaltningens mening bör en alternativ utformning av den östra bebyggelselängan med ett färre antal ekerbyggnader studeras för att skapa öppnare och ljusare innergårdar.

Övriga frågor

Förvaltningen förutsätter att även övriga i MKB nämnda miljöaspekter studeras vidare såsom påverkan under rivnings- och byggskedena, påverkan på mark och vatten mm. I fråga om dagvattenhanteringen bör ytterligare möjligheter studeras för att omhänderta och låta dagvattnet komma vegetationen tillgodo. Exempelvis kan takvatten avledas till marken via stuprörsutkastare och dagvatten från hårdgjorda ytor ledas till trädplanterade gropar. Eventuellt risk för grundvattenförändring bör också följas upp. Behov av anpassning för planerad användning av f d stall och ridhus bör redovisas.

Slut

Bilagor:

Bilaga 1   Utdrag ur programhandling och sammanfattning av MKB

Mer detaljerad information om projektet finns på www.stockholm.se/planer/pagaende